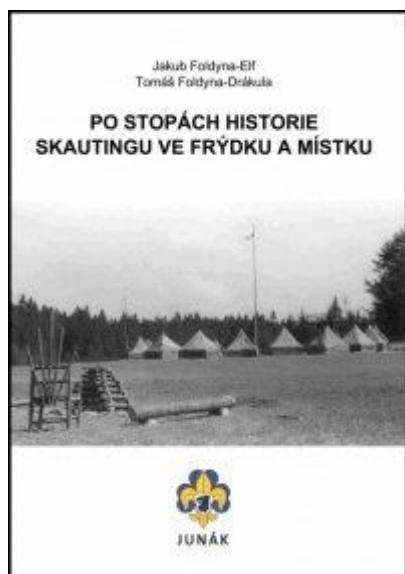

Student Jakub Foldyna v almanachu zmapoval skautské hnutí na Frýdecko-Místecku. A připravuje další

Autor: Martin Kůs

OPAVA, FRÝDEK-MÍSTEK – S Jakubem Foldynou, posluchačem třetího ročníku bakalářského studia oboru Historie na Ústavu historických věd Filozoficko-přírodovědecké fakultě Slezské univerzity v Opavě, jsme se poprvé potkali na besedě s disidentem a skautem Aloisem Válkem v listopadu 2012. Už tehdy byl v jeho očích znatelný zájem o životní osudy tohoto muže. Tam se také přiznal, že se zajímá o skautské hnutí a mapuje jeho historii. Když jsme se ale snažili získat rozhovor o jeho aktivitách, odmítl nás.

Před pár týdny přišla na oddělení pro vnější vztahy velká obálka. V ní byla vložena publikace Po stopách historie skautingu ve Frýdku a Místku, na níž byli jako autoři uvedeni Jakub Foldyna a Tomáš Foldyna, a také malý lístek s krátkým vzkazem: „Zasílám pro zajímavost almanach, který se nám podařilo vydat. S pozdravem Foldyna“.

„Okresní rada Junáka Frýdek-Místek vydala na konci roku 2013 publikaci s názvem Po stopách historie skautingu ve Frýdku a Místku. Almanach si neklade za cíl popsat celou bohatou historii junáckého hnutí v souměstí na břehu

Ostravice, snaží se být prezentačním nástrojem dosud sesbíraných vzpomínek a informací,“ řekl k vydání své práce Jakub Foldyna, kterému se mezi skauty říká Elf, jinak je zástupcem vedoucího střediska Štít Pražmo a krajským koordinátorem projektu Skautské století.

Publikace má tři hlavní části. První obsahuje vybrané kapitoly vzpomínek některých pamětníků, skautek a skautů. Jsou mezi nimi političtí vězni, někteří byli v junáckém hnutí již za první republiky. Jejich vzpomínky jsou naprosto unikátní a jsou dokladem nelehkého života ve 20. století. Kromě často emotivních osudů a životních zvrátů „skautského životopisu“ se vyzpovídání svěřují se svými názory a také zanechávají vzkaz současným junákům. Druhá část se snaží přiblížit osudy podle vzpomínek skautů, které se nepodařilo nahrát (o tom později). Bud’ již táboří na Věčnosti, jsou těžce nemocní, či bydlí příliš daleko...

„Mnohé vzpomínky v první i druhé kapitole této publikace se dotýkají smutných kapitol naší československé historie a je důležité si je připomínat. Právě proto tato práce vznikla,“ říká Jakub s tím, že třetí a nejobsáhlejší část díla zabírá soupis činných skautek a skautů ve frýdeckých a místeckých skautských střediscích, přičemž jsou v seznamu i skauti a skautky z okolních skautských oddílů, které náležely pod frýdecká či místecká skautská střediska. „V současné době je v seznamu skautů přes 600 jmen, avšak očekáváme, že v příštím díle se toto číslo zvýší, protože první skautský oddíl ve Frýdku byl založen v roce 1920 a od té doby jich přibývalo,“ naznačuje Jakub Foldyna, že práce prvním svazkem určitě nekončí. V této souvislosti se také obrací na všechny, kdo by mohli při dalším mapování skautského hnutí, a to nejen na Frýdecko-Místecku, pomoci: „Děkujeme všem bratrům a sestrám za mnohé připomínky, doplnění a pomoc při přípravě publikace, a protože chystáme pokračování tohoto almanachu, prosíme, pokud někdo má vzpomínky, kroniky, fotografie či dokumenty, které jsou spjaté s historií junáckého hnutí, aby se s námi o ně podělil. I drobnost nám pomůže poodhalit tajemství naší minulosti,“ vzkazuje Elf.

Ač se to možná na první pohled nezdá, má jeho snaha a snaha bratra Tomáše (skautská přezdívka Drákula) daleko větší dosah, než jen regionální. Rozhovory s pamětníky nejen zaznamenávají písemně, ale především obrazem a zvukově. Podílejí se tak na několika projektech, např. audiovizuální kronice Paměť národa (www.pametnaroda.cz) či projektu

...začali jsme psát protikomunistické nápisy a šířit letáky. Z dnešního pohledu banální věci. Psali jsme je ručně a komentovali v nich trochu naivně vnitřní i mezinárodní situaci. Informace jsme získávali ze zahraničního vysílání. Hotové "výrobky" jsme roznášeli po okolí. Jenže jsme byli nezkušení, a tak na nás velice brzy přišli. STB nás posbírala v lednu 1951. Jednou v sobotu odpoledne u mne na ulici zastavilo auto a už jsem v něm seděl... Následovala vyšetřovací vazby, Státní soud Praha, přičemž nás v květnu soudili v Ostravě za spolčování proti republice a záškodnictví. Prokurátorka mi tehdy navrhovala osm let, ale vyšel jsem z toho docela dobře. U soudu jsem zjistil, že jsem polosirotek, že otec padl při osvobození, a tak se nade mnou slitovali a dostal jsem jen dva roky. Zatkli nás šest, ale soudili jen čtyři, přičemž tři šli sedět a jeden dostal podmínku...

úryvek ze vzpomínek Dušana Mlýnka, tehdy sedmnáctiletého skauta

Skautské století (www.skautskestoleti.cz). I díky této časově velmi náročné práci se zachovávají doklady o životě a osudech mnohých lidí, kteří pro své přesvědčení či ideály, ale i často zcela bezdůvodně, byli cílem represí za druhé světové války stejně jako v období poválečném, kdy bylo skautské hnutí trnem v očích vládnoucích komunistů. Nesoustředí se jen výhradně na skautské vzpomínky, ale snaží se zachytit celý život jednotlivých pamětníků. Sami autoři tuto dlouhodobou trpělivou práci označují za „skládání rozbitého zrcadla“ a shodují se, že ho sice nikdy nesloží celé a vždy bude lehce pokřivené, ale přesto věří, že nejen jim pomůže najít identitu, kterou narušil nacistický a komunistický režim.

Dlouhodobou metou obou bratrů je zaznamenat vzpomínky sta pamětníků z Moravskoslezského kraje. V době, kdy almanach Po stopách historie skautingu ve Frýdku a Místku vyšel, bylo jejich skóre 56 záznamů, celkem je na webu Skautské století publikováno více než dvě stě nahrávek. „Rádi bychom také zpracovali a následně vydali brožuru vzpomínek členů Skautské družiny Petra Bezruče“, ujišťují.

„Je nám jasné, že dnes už nelze některé informace beze zbytku ověřit, třeba už proto, že někteří dnes už nežijí nebo žijí daleko od nás, jako například Petr Erben bydlící v Izraeli, a nemáme probádány ani všechny archivní materiály, a tak si připouštíme, že naše práce může obsahovat nějakou nepřesnost či chybu. Věříme ale, že skautky a skauti nám ji odpustí a naopak nás upozorní na to, co vědí sami,“ říká ještě Jakub Foldyna.